



**Hörselnedsättning
och
relationer**

Utgivare

Svenska hörselförbundet rf
Kansli
Georgsgatan 18
00120 Helsingfors
tfn: 09 663 392
e-post: kansli@horsel.fi
www.horsel.fi

Ansvarig redaktör

Nora Strömman

Redaktion

Gita Lindholm
gita.lindholm@horsel.fi
Birgitta Kronberg

Upplaga 3 100 ex.
Årgång 31
ISSN 0787-9520
Utgivning 4 nummer per år
Redaktionen förbehåller sig
rätten att redigera texterna.

Prenumerationspris

15 euro per år
Lösnummer 5 euro
Taltidningen Vi hörs,
5 euro per år

Nästa nummer

Tillgänglighet och fritid
(Deadline: 02.05.2019)

Tidigare utgivna temanummer

Hörsel och syn två
viktiga sinnen 4/2018
Ungdomars hörselhälsa 3/2018
Tinnitus 2/2018
Påverkansarbete 1/2018
Hörsel och psyke 4/2017
Vem är vi? 3/2017
Hörhjälpmedel och
tillgänglighet 2/2017
Utveckling och
förändring 1/2017
30 år för hörseln 4/2016
Ljudmiljö och hälsa 3/2016
Ett bra arbetsliv med en
hörselnedsättning 2/2016
Vägen till hörapparat 1/2016

Tryck & ombrytning

Print Mill Ab

Pärbild

Raija Palmu

Annonser

Jonny Åstrand & redaktionen

INNEHÅLL



Nationell försoning och relationsfunderingar _____	3
<i>Mikaela Nylander</i>	
Välkommen till förbundskongressen 2019 _____	4
Kansliets hälsning: Förbundet har ny logo _____	5
<i>Nora Strömman</i>	
Praktikant på hörselförbundet våren 2019 _____	6
Förbundets nya evenemangskoodinator _____	7
Språk som språk _____	8
<i>Gita Lindholm</i>	
Hur hörseln fungerar med cochleaimplantat _____	9
<i>Cochlear Nordic Ab</i>	
Ralfs minne hjälper Gunnevis hörsel _____	11
<i>Ulla Holmberg</i>	
Man ska inte döma hunden efter håret _____	13
<i>Johanna Ahlskog</i>	
Sommarsamling i Östnyland _____	14
Välgrundade misstankar _____	15
<i>Gita Lindholm</i>	
Jenny hörde endast vokalerna _____	17
<i>Gita Lindholm</i>	
Bolivianska myndigheter har blivit mera medvetna om funktionsvariationer _____	19
<i>Maija Nilsson och Titi Rolin</i>	
Hjälp någon som har nedsatt hörsel _____	23
Skicka hälsningar i Vi hörs _____	24
Händelsekalender _____	25
Visste du att... _____	26
Hänt _____	27
Utredning om texttelefon-tjänsten _____	28
Noterat _____	31
Förbundets kurser _____	32
Förbundet har följande medlemsföreningar _____	35

Pärbild: En bra kommunikation är viktig för att skapa goda relationer.

Enskilda artikelförfattare svarar själva för åsikterna i sina artiklar.

Nationell försoning och relationsfunderingar



Det nya året inleddes med en intressant och mycket stor fråga på agendan för Riksdagens nätverk för teckenspråken. Trots att frågan inte berör vårt förbunds verksamhet vill jag ändå delge er början på en viktig process. Frågan är nämligen principiellt mycket viktig.

Riksdagens nätverk för teckenspråken har i ett brev till samtliga riksdagsgrupper bett att riksdagsgrupperna vänder sig till statsrådet med begäran om att starta en nationell försoningsprocess. Idag känns det fullständigt absurt att tänka sig att man i Finland ännu för några årtionden sedan med stöd av vår lagstiftning kunde tvångsterilisera döva kvinnor. Samhället kunde tvångsomhänderta barn till döva personer.

Kränkningarna är mycket grova, mänskliga rättigheter kränktes med stöd av lag och döva personers människovärde respekterades och vidkändes överhuvudtaget inte. Vi riksdagsledamöter inom nätverket varken kan eller vill ta ställning till på vilket sätt den nationella försoningsprocessen kunde se ut. Det finns olika möjligheter, allt från ursäkt från statligt håll till ekonomisk kompensation. Känns sorgligt och olustigt att tänka sig att Finland som rättsstat gjort sig skyldig till dessa grova kränkningar.

Vill passa på att nämna att arbetet för att åstadkomma en modern audionombildning av hög kvalitet går vidare i samarbete med bland annat Kuuloliitto och Audionomföreningen. Vår verksamhetsledare Nora och jag ingår i ett informellt

nätverk som arbetar med frågan. Ett skriftligt spörsmål, rundabordsdiskussioner och nätverk planeras. Nora och jag återkommer till frågan.

Relationer är aldrig lätta. Det finns tusen aspekter att beakta och mycket att respektera. Många fallgropar kan undvikas genom att vi anstränger oss att sätta oss in i andras livssituation. Och också genom att förflytta oss utanför den egna bekvämlighetszonen.

Då vi talar om hörselnedsättning är det viktigt att varsebli de utmaningar som hänför sig till nedsättningen, inte bara hur det påverkar andra utan också hur det påverkar en själv. Och framför allt hur det påverkar det egna förhållningssättet till nära och kära. Och till hela omgivande världen.

Relationer är fascinerande och krävande. Men just därför lönar det sig att tala om dem. Och att synliggöra, varsebli och inse. Njutbara lästunder!

*Mikaela Nylander
Förbundsordförande*

Välkommen till Förbundskongressen 2019



Svenska hörsel förbundet rf:s femte kongress arrangeras 16–17.11.2019 på Hotell Scandic Rosendahl i Tammerfors.

På kongressen behandlas stadgeenliga ärenden och förbundets handlingsprogram för de kommande tre åren slås fast.

Förbundsstyrelse samt förbundsordförande väljs för kommande treårsperiod.

På söndagen får vi lyssna på bland annat forskaren och audionomen Åsa Skagerstrand, som valts till årets audionom 2016 i Sverige.

Den av förbundet subventionerade deltagaravgift för hela kongressen med logi, två luncher, buffémiddag och program är 150 euro för vuxna och 50 euro för unga under 30 år.

Anmälningar:

Medlemmar anmäler sig till den egna föreningen. Övriga intresserade anmäler sig till förbundskansliet kansli@horsel.fi eller 09 663 392.

Din anmälan blir bindande 20.9.2019.

Borgånejden

juhani.sjostrom@pp.inet.fi eller
Inge-Maj Kivikoski, 040 829 1976

Helsingforsregionen

Kristina Lindquist,
helsingfors.horsel@gmail.com

HiA

Siw Östman, siw@ostmans.net

Karlebynejden

Bo-Henry Simell, 050 562 4369

Nykarlebynejden

Gunnar Enlund, 050 022 3814
gunnar.enlund@multi.fi

Sydösterbotten

Ulla Holmberg, ulla.holmberg@qnet.fi

Vasanejden

Bjarne Sjöblom, 050 558 1407 eller
bjarne.sjoblom@netikka.fi

Västnyland

Lisbeth Faldetta, lisbethfaldetta@gmail.com

Åboland

Birgitta Kronberg, 02 458 4189



**SVENSKA
HÖRSELFÖRBUNDET**

Förbundet har ny logo



Svenska hörselförbundet rf har fått en ny logo. Den syns genomgående i tidskriften. Förbundets grafiska utseende har även ändrat och kommer att synas på kuvert, brevpapper och broschyrer. Så småningom under året kommer även webbsidan www.horsel.fi att få ett uppdaterat utseende.

På kansliet blåser det även nya vindar angående personalen. Vi har en ny evenemangskordinator som heter Siw Östman. Siw planerar och verkställer våra kurser, utbildningar och seminarier. Du kan läsa mera om Siw på sidan sju. Ta också gärna kontakt med Siw om du har förslag angående kurs- eller utbildningsverksamheten.

Förbundets mentorskapsprojekt för utbildningsinstanser har avslutats och Antonia Grahne-Zach som haft hand om projektet har efter två och ett halvt år lämnat förbundet. Även Johan Wikström, som hade ett tidsbundet kontrakt hos oss angående föreningsverksamheten, har bytt jobb. Tack Antonia och Johan för tiden på förbundet!

Förbundets internationella koordinator Cilla Schroeder har beviljats tjänstledigt fram till 31.12.2019. Maija Nilsson som vikarierat Cilla Schroeder fortsätter vikariera henne fram till

årets slut. Till arbetsuppgifterna hör koordination av vårt utvecklingssamarbete med föräldraorganisationen APANH i Cochabamba och intressebevakning.

Svenska hörselförbundet rf:s femte förbunds-kongress närmar sig. 2019 infaller kongressen 16–17 november på Scandic Rosendahl i Tammerfors. Under kongressen behandlas förbundets handlingsprogram för de följande åren 2020–2022. Det väljs även en ny styrelse för samma period. Kom med och träffa gamla och nya bekanta och delta i framtidsdiskussionerna.

Trevlig vår från kansliets personal

Nora, Gita, Maija, Siw och Karola

Praktikant på hörsselförbundet våren 2019



Cecilia Soininen studerar vid Åbo Akademi.

Jag heter Cecilia Soininen och jag är praktikant på Svenska hörsselförbundet rf 18.2–17.3. Jag studerar utvecklingspsykologi vid Åbo Akademi och är i slutskedet av mina studier.

Jag har lite erfarenhet av tecken som stöd och tycker att det är väldigt intressant med olika sätt att göra kommunikation lättare! Ser mycket fram emot praktiken och allt nytt jag kommer att lära mig! Under praktiken kommer jag att hjälpa till på förbundet, till exempel genom att skriva artiklar till tidningen Vi hörs och hjälpa till med projektet Buller och Bång.

På min fritid dansar jag folkdans, stickar sockor och ser på deckare på TV tillsammans med mina katter.

*Soliga hälsningar!
Cecilia Soininen*

Människorelationer

- Prata med andra människor. Det finns få saker som är så uppmuntrande som några vänliga ord.
 - Småle mot andra. Om du ler kommer också andra människor att le mot dig.
 - Använd andra personers namn. Det är angenämt att höra sitt eget namn.
 - Var vänlig och hjälpsam. Om du vill ha vänner, var själv en.
 - Var hjärtlig.
 - Var genuint intresserad av andra. Du kan gilla nästan vem som helst om du försöker.
 - Var generös med beröm och försiktig med kritik.
 - Ta hänsyn till andras känslor. Det finns vanligtvis tre sidor vid en konflikt: din åsikt, motpartens och den rätta.
 - Ge gärna en hjälpsam hand. En av de viktigaste sakerna i livet är vad vi gör för andra.
 - Lägg till allt detta ett sinne av humor, en stor portion tålmod och ett stänk av medmänsklighet.
- Denna kombination kan öppna många dörrar med många trevliga människorelationer.

Förbundets nya evenemangskoodinator

Mitt namn är Siw Östman och jag bor i Smedsby Korsholm. Jag är nyanställd evenemangskoodinator vid Svenska hörsselförbundet rf i Helsingfors. Jag har jobbat på Vasa Centralsjukhus i 35 år på Kliniskt mikrobiologiska laboratoriet. När Svenska hörsselförbundet rf lediganslog tjänsten som evenemangskoodinator såg jag min chans att få jobba heltid med det jag brinner för och det som samtidigt har varit mitt fritidsintresse i 20 år. Det känns verkligen roligt att få ett nytt jobb i min ålder.

Hörapparater på båda öronen

Jag har själv nedsatt hörsel, är döv på mitt högra öra och har medelsvår hörselnedsättning på mitt vänstra öra. Jag har hörapparater på båda öronen. Hörapparaterna kommunicerar med varandra, vilket ger en bredare ljudbild. Med denna teknik kände jag att jag fick ett nytt ”liv”. Ensidigt döv har jag varit sedan fyraårs ålder och kommer inte ihåg hur man hör när det kommer ljud från två sidor.

Stickar

Till mina andra intressen hör familjen, man och två vuxna barn och ett barnbarn. Till familjen hör även vår hund Gucci, en labradoodle som är ett år och verkligen full av energi. Hon gör att jag kommer mig ut i friska luften på härliga promenader i naturen. I soffan njuter jag av att sticka, främst sockor i tunt handfärgat garn. Jag färgar även garn själv.

Förslag om kurser?

Jag önskar att alla medlemsföreningar kommer med tips om kurser och evenemang som Svenska hörsselförbundet rf kunde ordna. Har ni intressanta föreläsare som ni gärna vill höra? Finns det något om föreningsverksamhet som ni vill lära mera om? Har ni förslag på temakurser?



Evenemangskoodinator Siw Östman tillsammans med familjens hund Gucci.

Kontakta mig gärna via epost siw.ostman@horsel.fi, sms 0445333947 eller skicka brev till Svenska hörsselförbundet rf, Georgsgatan 18, 00120 Helsingfors

Jag hoppas på gott samarbete med medlemsföreningarnas medlemmar.

*Siw Östman
evenemangskoodinator*

Språk som språk

Text: Gita Lindholm

Foto ur hemarkivet

Carina Häggblom har växt upp i ett hem med tre språk. Hennes pappa var svenskspråkig döv och använde finlands-svenskt teckenspråk. Mamman var finskspråkig döv. Carina har aldrig egentligen reflekterat över att föräldrarna var döva. Det har alltid varit helt naturligt för henne, hon har alltid vetat om att de inte hör.

– Teckenspråk är mitt hjärtespråk, menar Carina. Det är det som jag blir berörd av och det var det språket som var det mest dominanta så länge jag bodde hemma.

Med föräldrarna använde alla syskonen teckenspråk.

– Men om jag stod med händerna i en bulladeg så mimade jag och föräldrarna läste av läpparna. Syskonen emellan använde vi mest talat språk. Vid avstånd var det mera behändigt att använda teckenspråk, då behövde man inte ropa.

Talspråk via skola, radio och tv

Det talade språket fick syskonen naturligt via skolan och tv:n som ofta stod på i hemmet. Syskonen emellan använde de teckenspråket som ett hemligt språk då de inte ville att andra skulle förstå vad de pratade om.

Carina upplever sig själv som en hörande döv.

– En del av min identitet är som en döv persons, teckenspråket är så starkt för mig, på ett väl-

Carina Häggblom, dotter till döva föräldrar, har tre bröder.

Carina har fem barn, den yngsta nio månader, ett av barnen har nedsatt hörsel.

Carina Häggblom säger att man gärna får ta kontakt med henne om man har frågor eller vill prata. Hennes kontaktuppgifter fås från Vi hörs redaktion, gita.lindholm@horsel.fi eller 09 663 392.

digt positivt sätt, understryker hon.

Carina började teckna när hon var nio månader. Hon upplever att det var en rikedom att få teckenspråket med sig hemifrån. Hon tycker att hon haft en mycket rik barndom. Familjen var aktiv i dövas förening i både Jakobstad och Karleby och de hade kontakt med döva och hörselskadade också från andra delar av landet. Um-gänget var stort och det var inte någon skillnad om man var döv, dövblind, hade hörapparat eller var hörande. Språket var ingen stor sak, man tog mimik och kroppsspråk till hjälp om det behöves. Man skilde aldrig på talspråk och teckenspråk hemma hos Carina, ”språk som språk”, säger hon. Att man förstod varandra var huvudsaken. Carina ser teckenspråk som ett tillägg, man använder det språk man behöver. Det har varit ett stort stöd att höra till olika föreningar.

Naturligt att tolka

Det har varit en naturlig sak för

Carina att hon tolkade åt sina föräldrar. När grannar kom på besök, i bussen när man skulle köpa biljett eller i butiken om man behövde fråga om något. Förr fanns det inte heller så många teckenspråkstolkare att tillgå, så därför ryckte barnen ofta in till hjälp, men det var frivilligt, påpekar hon. Carina upplever att man i Sverige är mera tolerant mot olika språk och funktionsnedsättningar än i Finland.

– I Sverige försöker man förstå. Här är det så att om man inte talar finska eller svenska så då är det ett problem, säger Carina.

Carinas föräldrar hade växt upp under en tid då man tvingade döva barn att tala. Pappan har gått i Borgå dövskola, där användes teckenspråk under lektionerna. Läraren där var angelägen om att barnen skulle lära sig att uttrycka sig med hjälp av tecken. Huvudsaken var att barnen lärde sig. Mamman har gått i en dövskola i norra Finland. Där blev barnen bestraffade om de använde teckenspråk på lektionerna, på rasterna var



Familjen Häggblom samlad i soffan. Jakob, pappa Albert, Simon, mamma Carina, Lukas, David och Sigrid. De fyra äldre barnen spelar alla piano.

det tillåtet att använda. Pappan hade ett mycket bättre självförtroende, han var mera framåt, mera social. För honom gick den döva och hörande världen samman. För mammans del var det annorlunda. I tonåren blev det så att hon skämdes för teckenspråket. Under hennes skoltid ansågs det finare att prata än att teckna.

Trendigt att teckna

På sjuttio- och åttiotalet hade teckenspråket ett uppsving. Då var det plötsligt trendigt att använda teckenspråk men nu är det igen på tillbakagång, enligt Carina.

– Ingen ska behöva skämmas för sitt språk eller för att man är döv. Det att man ska vara som ”alla andra”, är jag lite allergisk mot, säger Carina.

Hon påpekar att till exempel

barn med talsvårigheter skulle ha stor hjälp av teckenspråk eller tecken som stöd. Från samhällets sida ses det som en onödig utgift och det gör det svårt att få teckenspråksundervisning. Med tanke på barnen borde det ordnas undervisning i teckenspråk. Barnen har rätt till kommunikation, menar hon.

Carina och hennes syskon har haft lätt för att lära sig språk och hon tror att det kan vara teckenspråkets förtjänst. Hon säger att forskning visat att teckenspråket korsar hjärnbannorna på ett sådant sätt att man har lättare att lära sig språk.

Dövhet i arv

Carinas egen dotter har också en grav hörselskada. Till en början visste inte Carina och hennes man om att dottern hade nedsatt hörsel, hon jollrade som

baby. Carina och hennes man bodde i Afrika en tid då dottern var liten och där lärde sig flickan till och med att förstå lokala stamspråk som talades där, bara genom att läsa av läpparna.

– Det har varit en fantastisk resa att vara med och lära känna ljudvärlden med henne, säger Carina. När dottern första gången fick på sig hörapparaterna och hörde någons klackar mot golvet i korridoren rusade hon genast dit för att se vad det var som skapade ljudet.

Avråddes att använda teckenspråk

Familjen fick rådet att inte använda teckenspråk med flickan. Man påstod att det skulle hämma hennes talutveckling. Det här var långt in på 2000-talet! Familjen valde ändå att teckna eftersom Carina själv och hen-

nes syskon hade växt upp med teckenspråk och ändå lärt sig tala. Det beslutet har hon inte ångrat. Nu kan dottern teckna samt tala svenska, finska och engelska. Hon väljer själv i vilken situation hon använder de olika språken.

– Teckenspråket har verkligen inte hämmat hennes språkutveckling eller varit begränsande. Det har bara gett möjligheter, säger Carina.

Carina vet med sig själv att man möter många utmaningar som förälder till barn med ned-

satt hörsel. Man får massor med råd och man blir mycket trött. Hon önskar att alla föräldrar ändå skulle ha mera skinn på näsan och våga stå på sig och gå på sin magkänsla. Hon tycker att det är bra att ge barnen så många språk som möjligt, det gäller även ett hörselskadat barn.

– Teckenspråket är som en verktygsback det ger verktyg för att lära sig saker och lockar fram talet, säger Carina.

Carinas pappa dog när Ca-

rina var tretton år och mamman dog våren 2018. Carinas mamma var ingen motståndare till kokleaimplantat, CI. När Carinas dotter skulle få CI, sa Carinas mamma, ”Ge barnet allt vad hon behöver, men glöm inte teckenspråket”. ■

Hur hörseln fungerar med cochleaimplantat?

Cochleaimplantat imiterar innerörats naturliga hörselfunktion. Till skillnad från hörapparater som förstärker ljud, skickar cochleaimplantat signalerna förbi de skadade hörcellerna i cochlean och ger elektriska signaler direkt till hörselnerven.

Vem kan bli hjälpt?

Cochleaimplantat kan vara en bra lösning för personer med måttlig till grav hörselnedsättning i båda öronen, som inte längre känner sig hjälpt av hörapparater. När det inte finns tillräckligt med hårceller kvar i cochlean kan inte signalen skickas vidare till hörselnerven. Med hjälp av cochleaimplantat stimuleras hörselnerven direkt. Cochleaimplantat möjliggör tydligare ljud och bättre hörsel än vad som är möjligt med hörapparater.

Cochlear Nordic Ab



Så här fungerar det:

- 1 Ljudet fångas upp av mikrofonerna i ljudprocessorn som sedan kodas till digitala signaler som skickas till sändarspolen.
- 2 Sändarspolen skickar signalerna genom huden till implantatet där de omvandlas till elektriska signaler.
- 3 Signalerna sänds till elektroder i cochlean som stimulerar hörselnervens fibrer.
- 4 Nervimpulserna skickas sedan via hörselnerven till hörselcentret i hjärnan där de tolkas som ljud.

Ralfs minne hjälper Gunnevis hörsel

Text och foto: Ulla Holmberg

För ett drygt år sedan besökte jag Gunnevi och Ralf Hummelstedt i Närpes för att intervjua dem i den jubileumstidning som Sydösterbottens hörsel­för­ning rf gav ut till sitt 30-års­jubileum. När redaktionen för Vi hörs ville ha svar på frågor om hur vardagen fungerar i en familj där den ena är hörselska­dad, föll det sig naturligt att på nytt vända sig till detta sympatiska par i "80-plus-åldern".

Svårt att höra kunderna

Gunnevi har en grav hörsel­ned­­sätt­ning och har av Fpa beviljats rätt till skrivtolk. Hon har haft problem med hörseln åtminstone sedan 1980-talet, men fick sin första hörapparat först 1998. Hon jobbade bland annat på posten i yngre år och märkte där att det ofta var svårt att förstå vad kunderna sa, i synnerhet som hon oftast satt i ett "bås" med en glasskiva mellan sig och kunden. Att hon klarade sig utan hörapparat ända till för drygt tjugo år sen är nästan litet konstigt med tanke på att hon satt i socialnämnden i sexton år och att familjen, när tre egna barnen var i skolåldern, plötsligt blev ombedd att ta hand om fyra fosterbarn för några år. Ralf var jordbrukare och hönsfarmare, men lämnade redan för tjugofem år sedan över gården till en av sönerna. Särskilt under brådare tider tillbringar han fortfarande mycket tid som hjälprepå på gården.



Gunnevi har stor hjälp av maken Ralf. Till exempel på bjudningar och möten upprepar Ralf för Gunnevi det som sagts och som Gunnevi inte har hört.

Rätt till skrivtolk

När Gunnevis hörsel började försämrats, visade det sig att det inte var så enkelt att få hörseln korrigerad trots hörapparat i båda öronen. I början hörde hon bättre, men med åren har problemen uppstått som inte gått att avhjälpa med hörapparat. Hon har därför fått rätt till skrivtolk som hon bokar till viktiga tilldragelser och möten. Hon har också fått en del extra hörhjälpmedel. För att hon ska höra ljudet i tv:n finns en T-slinga installerad i familjens vardagsrum.

Textmeddelanden används dagligen

Ralf förklarar att den som talar med Gunnevi bör vända sig mot henne och tala tydligt med högre röststyrka för att hon ska höra bättre. Extra svårt har hon att höra i telefon och vad som sägs i radion. Textmeddelanden använder hon däremot dagligen i kommunikationen med barn och barnbarn och vänner. Sådant som behöver skötas via datorn, till exempel beställning av skrivtolk, har Ralf hand om. Han menar att han var litet väl gammal när han skaffade dator,

men nu är den nödvändig att ha och att använda.

En sak som Gunnevi har fått lov att avstå från och saknar är att sjunga i kör. Hon sjöng länge i en liten kristen grupp som besökte åldringshem och sjukhus, men för ett tiotal år sedan märkte hon att hon inte klarade av detta, då hon inte kunde uppfatta vad de andra sjöng.

Brukar kunna enas

När intervjuaren frågar hur Gunnevis och Ralfs förhållande har påverkats av Gunnevis hörselproblem, tittar de på varandra och skrattar litet. ”Vi får lov att samarbeta hela tiden”, säger de. Framför allt när de är ute bland folk, till exempel på en bjudning eller ett möte av något slag, händer det ofta att Gunne-

vi inte kan hänga med i det som sägs. Då tittar hon på Ralf, som ifall det är möjligt, kort upprepar det som sagts. Ofta får han lov att försöka lägga på minnet sådant som han tyckt varit viktigt i ett tal eller ett samtal för att sedan hemma kunna berätta för Gunnevi vad som sagts. ”Inte lätt alls när man är en bit över åttio att hålla i minnet vem som sa vad i ett samtal”, säger Ralf. Och bägge makarna konstaterar att de oftast brukar kunna enas om vad som egentligen sades, men att det kan kräva ett långt samtal där hemma vid köksbordet innan man kommit så långt.

Ställer upp för varandra

Att ställa upp för varandra och att dra åt samma håll har hela tiden varit en ledstjärna för paret. De egna barnen ställer ock-

så upp vid behov, till exempel när den ena av makarna ska till Vasa på någon undersökning och behöver skjuts.

För en utomstående kan det tyckas som att det var ett väldigt jobbigt liv som i synnerhet Gunnevi lever. Och hur orkar de då hålla sams, när hon så ofta behöver hjälp? Kanske en dum fråga, för det syns och hörs ju på dem att de inte alls upplever livet som särskilt jobbigt. Och som det anstår åttio-plussare tar de till sist fram några foton och berättar stolt om barnbarn och barnbarnsbarn. Den senaste tillkomna i familjen är det sjätte barnbarnsbarnet, till vars dop Gunnevi och Ralf fått inbjudan. ■

HÖR DU DÅLIGT?



Svenska
hörselskadade
i Åboland rf

Vänd dig då till oss!

- ⇒ Du får information och hjälp i frågor som berör vårt gemensamma problem – att höra dåligt.
- ⇒ Du märker att du inte är ensam i gemenskapen med andra.
- ⇒ Du får föreningens medlemsbrev samt Svenska hörsselförbundet rf:s tidskrift Vi hörs.
- ⇒ Du kan vara med i alla aktiviteter som vi arrangerar.

TAG KONTAKT

tfn 02 458 4189 / mobil 040 7189 920

www.aboland.horsel.fi

www.facebook.com/SvenskahorselskadadeiAboland



Vi är över 700 medlemmar
inom föreningen år 2019

Välkommen med i vår förening!
Här kan du få nya vänner.



Man ska inte döma hunden efter håret

Text: Johanna Ahlskog

Foto ur hemarkivet



Johanna Ahlskog

Om en person ser mig för första gången, skulle inget verka så märkvärdigt. Jag är ung, finlandssvensk, kvinna som bor i Umeå och studerar till ingenjör. Jag går på föreläsningar, tränar och gillar att läsa. Det är inte mitt utseende eller sysselsättning som väcker tankar hos människor, utan min speciella bakgrund. Varje gång jag nämner att mina föräldrar är döva så möter jag överraskande miner och många frågor: "Är teckenspråk internationellt? Är det svårt att lära sig teckenspråk? Kan dina föräldrar prata? Hur har det varit att växa upp?"

En unik verklighet

Människors bemötanden har fått mig att fundera kring min identitet ända sen jag var liten. För mig var det normalt att flera lampor blinkade i huset när dörrklockan ringde, eller att jag skulle hjälpa min mamma och översätta till teckenspråk vad

Johanna Ahlskog bor i Umeå och studerar till ingenjör. Båda hennes föräldrar är döva, ingen av dem har kokleaimplantat (CI), vardera kan använda talspråk.

"I flera år sökte jag ständigt min identitet. Jag försökte lista ut vilken värld jag ville tillhöra och vilken jag egentligen tillhörde."

kassörskan sa i butiken under fredagsrusningen. Längre trodde jag att det var så alla levde. Det var efter människors ständiga frågor som jag kom till insikt om att min verklighet är mycket unik.

Möttes av förvåning

Ett av mina starkaste minnen från min barndom är min första dag på dagis. Direkt när jag klev in genom byggnaden började jag teckna med alla barnen. För mig var det en självklarhet att alla kunde teckenspråk. Istället möttes jag av förvånade blickar och insåg efter den dagen att det bara var hemma som det gick att använda teckenspråk.

Ett annat minne är att min pappa gjorde ett besök till min lågstadieskola och berättade om hur det är att leva med en svår hörselskada. Han visade upp alla sina hjälpapparater, allt från sin specialgjorda väckarklocka till sin hörapparat. Alla barnen i min klass tyckte vi hade så spännande maskiner

hemma hos oss och en tjej kom fram till mig och sa att hon också ville ha en likadan väckarklocka. Det fick mig verkligen att känna mig häftig. Jag har en vän som än idag använder hörselskydd när hon dammsuger, eftersom hon tog åt sig av det min pappa sa under sitt föredrag.

Fördomar har satt spår

Många av dessa fördomar gentemot döva har satt sina spår, både hos mig själv och mina föräldrar. De har inte haft det lätt att stå emot omgivningens normer och förnekelse av deras hörselnedsättning. Det påverkade såklart mig också. I flera år sökte jag ständigt min identitet. Jag försökte lista ut vilken värld jag ville tillhöra och vilken jag egentligen tillhörde. I ett homogent Finland upplevde jag att det var svårt att vara "det svarta färet", då jag såg mig själv som både finländare, finlandssvensk och teckenspråkianvändare. Jag tyckte att det var svårt att vara mig själv bland människ-

or. Speciellt under tonårstiden fann jag mig i en svår period, när dessa inre frågor tillhörde min vardag.

Förståelsen har mognat

Det har varit svårt för andra att förstå hur det är att vara i min situation. Det har även varit svårt för mina föräldrar att förstå mig. Flera gånger kände jag mig annorlunda än mina jämnåriga och ibland skämdes jag över att mina föräldrar betedde sig lite udda. Men när åren går,

mognar också en förståelse. Det går varken att jämföra mina döva föräldrar med hörande föräldrar, eller min uppväxt med alla andras uppväxt. Även om det ibland blir missförstånd i kommunikationen hemma eller att vissa saker inte kan ändras på, så är det sådant man får acceptera. Detta är något som har format mig som person.

Bär en spännande inre ryggsäck

Ju äldre och självsäkrare jag

blir, desto mer inser jag vilken rikedom det är med ett eget språk och med en egen kultur. Dessa erfarenheter, människomöten, och insikter jag har med mig gör att jag ser världen på ett unikt sätt. Det kommer att gynna mig i alla livets skeden. Jag kanske inte sticker ut när du träffar mig för första gången eller när du ser mig ute på stan, men jag bär på en spännande inre ryggsäck som jag är mycket stolt över. ■

ANNONS

Köpes antikviteter

i hela svenska Österbotten

- 1700-1800-tals möbler oberoende av skick
- Arabiaporslener, glasföremål från Berga, Sandnäs o. Grönvik
- Övrigt antikt lösöre, hela dödsbon och privata museér

Köp- och försäljning Raul Pohjonen

Idrottsg. 19, Gamlakarleby. Svar på svenska 06-831 3137, 044-913 8284

Kontant betalning
Varorna
avhämtas.

Sommarsamling i Östnyland



*Svenska hörselskadade i Borgånejden rf
hälsar er alla välkomna på*

SOMMARFEST I BORGÅ **3.6.2019, kl. 13–17**

Adress: Poukama, Emsalövägen 152, Borgå

Vi bjuder på mat och dryck, samt trevlig samvaro. Program med inslag av humor med Liljendal-revyn, trubadur René Gothóni samt musik och dans och lotteri. Skrivtolkning. Deltagaravgift 30 euro.

Anmälan föreningsvis senast 15.5.2019
till sekr. Inge-Maj Kivikoski
tfn. 040 829 1976 eller
e-post inge-maj.kivikoski@luukku.com

VÄLKOMNA!

Välgrundade misstankar

Text: Gita Lindholm

Foto ur hemarkivet



Barbro Indola i Karleby har fem barn. Barbro och yngsta dotter har alltid stått varandra nära. Här tillsammans med dottern på hennes examensdag.

Barbro Indola misstänkte, strax efter att hon kom hem med sin nyfödda, sitt femte barn, att det var något som var annorlunda, konstigt. Allting stod inte rätt till med flickans hörsel. Hon tog upp saken på barnrådgivningen men fick inget gensvar där. Efter många om och men tog familjen kontakt med en privatläkare, flickan hade då hunnit bli ett år. Det visade sig att misstankarna var välgrundade. Läkarna förklarade att det inte var frågan om en genetisk hörselnedsättning och ansåg att det var ett så klart fall att inga tester behövde göras. Det var bara frågan om en slump att

snäckorna i hennes inneröron inte var fullt utvecklade. Till att börja med fick dottern hörapparat. Det visade sig sedan att hon inte hade någon hjälp av den, hon var döv på båda öronen. Man beslöt då att hon skulle få kokleaimplantat (CI). På den tiden gjordes CI operationen när barnen var två år.

Teckenspråkskurser hemma

Familjen fick lära sig teckenspråk. Teckenspråkskurserna ordnades hemma hos familjen en gång i veckan och familjen bjöd in både släktingar och grannar att delta i dem. De ville

att dessa också skulle lära sig att kommunicera på teckenspråk med deras dotter. På så sätt fick dottern ett större umgänge. Både farmor och mormor deltog, det gjorde att de blev säkrare i att ta kontakt med flickan. Tillsammans var det cirka tjugo personer som deltog i kurserna. Det stärkte sammanhållningen i slakten och man hade mycket trevligt tillsammans under "lektionerna". Det här pågick två vintrar i följd.

Fick CI som tvååring

När dottern var drygt två år fick hon sitt första CI. Hon var den tionde i ordningen

som blev opererad i Uleåborg. Det fanns inte mycket statistik att förlita sig på angående CI. Ingen trodde egentligen på att flickan skulle lära sig prata. Inte ens läkarna i Uleåborg. Familjen fick inga garantier för hur operationen skulle lyckas. Man tänkte att hon i alla fall skulle få så bra hörsel att hon skulle bli medveten om ljud, men antagligen inte tillräckligt för att börja prata. Själva operationen tog flera timmar i anspråk. Det var påfrestande timmar för föräldrarna.

Allting har dock lyckats över förväntningarna. För tre år sedan fick dottern CI också i det andra örat. Det har visserligen varit en lång process innan dottern lärde sig prata och började använda talspråk.

– Om det är något som hon inte hör så läser hon det på läpparna. Det är hon mycket skicklig på. Hennes talspråk utvecklas fortfarande, säger Barbro.

Nu använder man mest talspråk inom familjen för att kommunicera med varandra. När dottern var liten används också tecken som stöd. Dottern håller sitt teckenspråk vid liv mest via kontakt med vänner som har CI eller hörselnedsättning.

Gick inkluderat i byskolan

Som barn gick dottern i Snäckans daghem, där använde man teckenspråk. När hon började skolan var det ändå den egna byskolan som gällde. Då fick hon en assistent till hjälp. Högstadiet gick hon i Sursik. Även om skolresorna tog nästan två timmar av dagen med buss, så tycker mamma Barbro att det

var en lycka att dottern kom till Sursik. Här fick dottern tolk och ett starkare teckenspråk eftersom det i skolan också fanns andra elever som använde teckenspråk.

Barbro tycker att hon själv har fått bra stöd från samhället. – Men visst har man fått kämpa också, med skola och sådant säger Barbro.

"När dottern då sken upp och tecknade åt mig att hon kunde höra fåglarna sjunga igen, det var på något sätt rörande att höra,"

Det har det känts tungt ibland att ensam ta beslut till exempel om att få ordnat så att dottern fick gå i Sursik högstadieskola, tillägger Barbro.

Alltid stått varandra nära

Mor och dotter har alltid stått varandra nära. De andra syskonen var äldre, brodern som är närmast i ålder är tolv år äldre. Barbros man, pappan i huset, dog när flickan var bara fyra år och det bidrog ytterligare till att de kommit varandra så nära. De har alltid förstått varandra. Redan i den tidiga barndomen kunde dottern läsa av Barbros kroppsspråk så skickligt att man kunde luras att tro att hon hörde. Barbro berättar om en gång då hon satt och matade dottern och pappa kom in i köket bakom dottern. När dottern såg att mamma lyfte blicken, då visste hon att något var på gång. Hon hörde honom inte men genom att noggrant iakttä sin mamma så visste hon att det kommit någon in.

En speciell händelse som Barbro kommer ihåg var en varm sommardag när dotterns CI plötsligt inte fungerade.

– På något sätt fick jag den att fungera igen. När dottern då sken upp och tecknade åt mig att hon kunde höra fåglarna sjunga igen, det var på något sätt rörande att höra, säger Barbro.

– Visst har vi haft våra strider som mammor och döttrar kan ha ibland men överlag har vi kommit mycket bra överens.

En ros till läkare i Uleåborg

Det har aldrig varit några större problem att få dottern att anpassa sig till CI. Hon har tagit alla tester och programmeringar med ro. En eloge vill Barbro också ge till Uleåborg och läkarna där.

– De har alltid varit så vänliga och bemött oss så väl. Ovanligt empatiska och trevliga läkare. En ros till Uleåborg! utbrister Barbro Indola. ■

Jenny hörde endast vokalerna

Text: Gita Lindholm

Foto ur hemarkivet



Jenny Bränn

Jenny Bränn, 21 år och bor i Vasa. Blir färdig röntgenskötare till julen 2019.

"Det är klart att CI aldrig kan motsvara en naturlig hörsel men det är en fantastisk uppfinning som gör att jag kan höra det mesta och kan använda talspråk."

Jenny Bränn kommer ursprungligen från Pörtom i Närpes. Familjen består av Jenny och hennes föräldrar. Hon bor numera i Vasa med anledning av studierna vid Yrkeshögskolan Novia. Till julen blir hon färdig röntgenskötare. Jenny har nedsatt hörsel sedan födseln.

Lika som hos alla andra nyfödda testades Jennys hörsel redan på BB. Testresultatet var negativt. Personalen var ändå inte säkra på att resultatet var riktigt, eftersom det ibland kunde visa fel. Det bestämdes att hörseln skulle utredas vidare på kommande hälsokontroller på barnrådgivningen. I det här skedet fick Jennys föräldrar inte veta något om den negativa hörseltesten eller misstankarna om att den nyfödda hade nedsatt hörsel. De fick reda på det först

då Jenny var cirka tio månader gammal. Då hade de inte själva några misstankar om att deras dotter hade nedsatt hörsel.

Genetisk orsak

Orsaken till Jennys nedsatta hörsel är inte känd men man tror att den är genetisk, eftersom det finns lindrig hörselnedsättning i släkten. Ingen av Jennys föräldrar har nedsatt hörsel. Rätt fort efter att hörselnedsättningen uppdagades fick hon lära sig teckenspråk.

– När jag skulle lära mig att tala rekommenderades mina föräldrar att sluta använda teckenspråk, eftersom det kunde skada talutvecklingen. Enligt mig gör det verkligen inte det, finns till och med forskning som visar på att teckenspråk stöder talutvecklingen, berättar Jenny.

Fick CI

Till en början använde Jenny hörapparater på båda öronen. Med dem hörde hon mest bara vokaler, vilket gjorde att hennes tal bestod av enbart vokaler. Jennys hörselnedsättning var så pass grav att man beslöt att hon skulle få kokleaimplantat (CI).

År 2000, när Jenny var tre år, fick hon sitt första CI. Det andra fick hon först 2016.

– Man ville inte gärna operera in två CI samtidigt för cirka tio år sedan eftersom det var så nytt och man inte riktigt visste hur utvecklingen skulle se ut, säger Jenny.

Jenny tycker inte att hörselnedsättningen har inverkat på olika val hon gjort i livet.

Hon har gått i vanlig närskola och hade assistent fram till sjunde klass. Hon har också många vänner som är hörsel-skadade eller döva. Tillsammans med dem hade de som barn ofta gemensamma träffar, barnen och deras föräldrar.

Kommunikation med andra

Som hjälpmedel i skolan använder Jenny en kommunikator. Läraren har en sändare och Jenny en mottagare och det fungerar bra. Hon tycker att det för det mesta inte är något pro-

blem att prata med människor enskilt, men i grupp är det svårare. När många talar samtidigt orkar man inte koncentrera sig så länge.

– De som känner mig brukar se när jag inte hänger med. I de flesta fall kommer människor ihåg att vända sig mot mig och att tala tydligt, säger Jenny.

Det är klart att CI aldrig kan motsvara en naturlig hörsel men det är en fantastisk uppfinning som gör att jag kan höra det mesta och kan använda talspråk.

Jenny har inte tänkt så mycket på framtiden, hon tar det som det kommer, menar hon. Men eventuella planer på Sverige finns i alla fall.

Det som betytt mycket för Jenny är de gemensamma hörselträffarna, speciellt de när hon var liten. Hon är glad för att hon fått träffa och lära känna många människor hon aldrig skulle ha träffat utan nedsatt hörsel. ■

ANNONS

S

A

G

A

L

U

N

D



Planerar ni utfärd med klassen, skolan eller med er arbetsgemenskap?

Sagalunds Museum/ Dalsbruks Bruksmuseum

- mångsidiga museum på Kimitoön. Vi erbjuder upplevelserika specialprogram, s.s gammaldags skoldag, hantverk och/eller lekar för just din grupp. Program för alla åldrar!

Kontakta oss på 02-421738, skriv till info@sagalund.fi , tag också gärna en titt på vår egen sida www.sagalund.fi eller fb Sagalund . Välkomna!

SPA/HÄLSORESA PÄRNU TERVIS

ESTLAND

28.4-4.5-2019 529€

BUSS-BÅT-HELPESSION

LÄKARBESÖK-

6 DAGARS BEHAND-
LINGSPAKET

(3 BEH. PER DAG)

RUTT: PARGAS-KIMITO-
EKENÄS O.S.V.

TERVIS HAR SERVICE
ÄVEN PÅ SVENSKA

FRÅGA MERA PÅ

PARTOURS

0440 524911

partours@parnet.fi

Bolivianska myndigheter har blivit mera medvetna om funktionsvariationer

Text: Maija Nilsson och Titi Rolin

Hörselöreningar i Bolivia fritt översatt till svenska

Asociación de Padres y Amigos de Niños Hipoacúsicos
APANH, föreningen för föräldrar och vänner till hörselskadade barn

Asociación de Hipoacúsicos Cochabamba, ASHICO
Cochabambas förening för hörselskadade

Asociación de Hipoacúsicos de La Paz, AHLP
La Paz förening för hörselskadade

Asociación de Hipoacúsicos Santa Cruz, ASHICRUZ
Santa Cruz förening för hörselskadade

I november 2018 åkte vi, Maija Nilsson, projektkoordinator för Svenska hörselförbundet rf:s utvecklingssamarbete och styrelsemedlem Christina ”Titi” Rolin, till Bolivia. Besöket var en uppföljningsresa för att på plats i Cochabamba se hur projektet som Svenska hörselförbundet rf och vår bolivianska samarbetspartner APANH bedriver framskrider. Projektet 2018–2021 finansieras genom Samverkan inom funktionsnedsättning rf med stöd av Utrikesministeriet.

Sammanfattningsvis konstaterade vi att projektet går framåt och når ut till nya platser och människor. Trots bristfälliga

kunskaper och resurser hos de bolivianska myndigheterna finns nu en större medvetenhet om funktionsvariationer än tidigare.

Kunskapsbehovet är stort

De flesta internationella flyg som går till Bolivia landar i staden Santa Cruz. Det gjorde också det flyg vi anlände med så vi passade på att besöka den nya filialen till APANH och ASHICRUZ (en förening för ungdomar med hörselnedsättning), innan vi skulle vidare till APANHs kontor i Cochabamba. Cirka trettiofem personer hade dykt upp för att lyssna på Titi som berättade sin livshistoria, om att som ung diagnostiserades

som hörselskadad, senare bli döv och om att vara döv i tio år innan hon fick sitt första kokleaimplantat (CI) och att efter ytterligare fjorton år få sitt andra implantat. Föredraget tolkades från svenska till spanska av Matts Olsson, teckentolkades av Lourdes Cruz och skrivtolkades av Lourdes syster Gloria.

Skrivtolkning är något nytt i Bolivia. Man började använda sig av skrivtolkning efter att ASHICRUZ ordförande, Ronald Molina i maj 2018 var på studieresa i Sverige och Finland. Flera av medlemmarna i ASHICRUZ har kokleaimplantat och i APANH är föräldrarnas intresse och kunskapsbehov om kokleaimplantat stort. Föredraget var uppskattat och det kom många följdfrågor.

Vägledning och stöd

Väl framme i Cochabamba hade APANH kallat till en ”mingel-eftermiddag”. Vi fick träffa en stor grupp av APANHs medlemmar, både barn och föräldrar hade kommit för att träffa oss och för att ta del av de lekar och aktiviteter som erbjöds. Det var ett bra tillfälle för oss att höra direkt från föräldrarna vad de tyckte och tänkte kring organisationen. Många av föräldrarna uttryckte att APANH



Cochabamba sett från vägen upp för berget San Pedro.



Casa Sueca där evangeliska kyrkan hyr ut kontor åt olika funktionshinderorganisationer är en trevlig samlingsplats.



De bolivianska organisationerna hoppas kunna skapa ett eget första hörsselförbund i Bolivia. Titi håller föredrag om förbund och föreningars funktioner utifrån Svenska hörsselförbundet rf:s historia och struktur.



Fikonkaktusen växer mest överallt.



APANH:s Giovanna Arauco och tolken Matts Olsson frågar efter vägen till skolan vi letar efter.



Föreningen APANH ordnar sammankomster för barn med hörselskador och för deras föräldrar. Det här ger barn och föräldrar möjlighet att träffa andra i samma situation, för att umgås och utbyta erfarenheter. Bilden är från en sammankomst för APANHS medlemmar utanför deras lokaler i Cochabamba, då tf projektledare Maija Nilsson och styrelseledamot Christina Rolin besökte APANH i november 2018.

ger vägledning och stöd. En kvinna berättade att hon haft väldigt svårt att förstå sin dotters specialbehov innan hon hittat till APANH. Genom att vara med på föreläsningar och träffa andra föräldrar till hörselskadade barn har hon lärt sig förstå sin dotters situation bättre och idag är hon aktiv i föreningen och delar med sig av sina egna erfarenheter till andra föräldrar.

Utmaning att nå fram

En dag åkte vi ut till en grundskola i förorten där APANHS projektpersonal, Gabriel och Giovanna, skulle föreläsa om hörselskador.

Redan från början gick det snett då mötet vi hade innan drog ut på tiden och vi kom iväg försenade. Även om de skruttigaste taxibilarna vi någonsin sett finns i just Cochabamba så lyckades vi den här gången ta den skruttigaste av dem alla.

För att alla fem passagerare skulle få plats, fick tolken Matts hoppa in via bagageluckan. Sedan bar det av och ganska snart visade det sig att vi skulle uppför, ganska högt också.

Samhället skapar hinder

Vi var på väg mot ett mycket fattigt område, snart försvann asfalten och gick över till grusväg. Det såg rätt mörkt ut men chauffören var vid gott mod. Vi övriga kände oss lite tveksamma över oddsens att i den här bilen ta oss ända fram till skolan uppe på berget. Vid några tillfällen kom vi till återvändsgränder. Ibland blev vägen helt enkelt ofarbar och vi fick vända tillbaka. Det fantastiska var att vi ändå lyckades avancera. Till slut kom vi fram till ett vägarbete som stängde av hela vägen och där var det stopp, vi lämnade taxin och eftersom vi redan var väldigt sena valde vi att fortsätta till fots.

Efter tio till femton minuters promenad lyckades vi ta oss fram till skolan. Lärarna satt tålmodigt och väntade och Gabriel skred till verket med presentationen. Det var en bra presentation som förutom att den informerade om hur man kan upptäcka hörselnedsättning, gav information om hur man arbetar med barnen och också tog upp den sociala aspekten kring hur samhället skapar ”hinder” för personer med funktionsnedsättning. Rektorn var mycket nöjd med presentationen och berättade för oss om hur viktigt det är för dem att organisationer som APANH kan komma och informera om till exempel hörselskador då han som rektor inte har tillgång till andra resurser för att utbilda sin personal. Det var ett bra exempel på hur stor betydelse projektet har för personerna som tar del av det



Maija Nilsson, Titi Rolin, Giovanna Arauco och längst bak i den skruttiga taxin, tolken Matts Olsson.



Matts och Titi på väg till fots, mot en grundskola i ett mycket fattigt område i en förort.

Film om hörsel i Bolivia

För att sprida information om situationen för hörselskadade i Bolivia har Svenska hörsselförbundet rf tillsammans med HRF gjort en film om föreningarna APANH, ASHICO, AHLP och ASHICRUZ. Alla fyra är föreningar som jobbar för hörselskadades rättigheter i Bolivia.

APANH och ASHICO hade bestämt sig för att visa filmen då vi var på plats. Visningen skulle ske på Universidad Mayor San Simón, ett av Bolivias största universitet som ligger i Cochabamba. Till en början kom det inte så mycket folk till visningen men sedan det ropats ut i högtalarsystemet att filmen skulle visas blev tillströmningen av studenter, av vilka många studerade till socialarbetare, stor. Vi var säkerligen över sjuttio personer i den lilla lokalen och efter filmvisningen berättade Juan Lizeca, en av ungdomarna i ASHICO, om hur det är att vara ung med hör-

selskada. Sedan fyllde Gabriel från APANH på med lite fakta kring hörselskador. Efter det följde en uppsjö av frågor och det var riktigt roligt att se det stora intresset från studenterna. Det råder ingen tvekan om att de lämnade salen mer upplysta om hörselfrågor än de varit då de kom in.

Verksamhetsutveckling

Under resten av veckan var vi med på olika aktiviteter med APANH. Vi följde upp hur aktiviteterna har fungerat 2018 och vad som planeras för 2019. Resan avslutades med ett föredrag av Titi. Både APANHs och ASHICOs medlemmar fanns på plats när hon berättade om förbundet i Finland, dess funktioner, styrelsearbete, medlemsföreningar, med mera. Ämnet hade valts av de bolivianska organisationerna som ville veta mer eftersom de själva planerar att skapa ett förbund. Sedan pratade hon utifrån sina egna erfarenheter som hörselskadad,

något hon redan gjort vid ett tidigare besök i Cochabamba, men som det fanns önskemål från publiken om att få höra igen. Besöket avslutades med ett tre timmar långt föredrag som aldrig höll på att ta slut på grund av de många frågor som kom.

På det stora hela var det en lyckad resa. Det var fint att se hur APANH har utvecklat sin verksamhet under det senaste året. Även om det finns en del saker kvar att förbättra så råder en större medvetenhet inom organisationen om det finska utrikesministeriets krav på den som använder sig av statsunderstöd, vilket i förlängningen kommer att leda till ett mer strategiskt arbete.

Filmen om hörselskadade i Bolivia finns på Svenska hörsselförbundet rf:s webbsida på fliken "Utvecklingssamarbete" <https://horsel.fi/utvecklingssamarbete/>.

Hjälp någon som har nedsatt hörsel

Källa: www.resound.com



Foto: Birgitta Kronberg



Foto ur hemarkivet

Det är ett nöje att komma till samlings-salar där skrivtolkar skriver allt som sägs, det finns hörselslinga och artister och talare använder mikrofon. Då kan även hörselskadade engagera sig och vara med i gemenskapen. Skrivtolkar kan även användas vid privata sammankomster.

Misstänker du att någon närstående har hörselnedsättning?

Följande kan vara tidiga tecken på hörselnedsättning:

- du behöver ständigt höja rösten för att göra dig hörd
- du får intrycket av att personen inte hör hela konversationen
- du måste be personen dämpa volymen på TV:n
- du ser att personen har svårt att följa konversationer när det finns ljud i bakgrunden

”Ju mera vi bryr oss om andras välbefinnande desto större blir vårt eget”

-Dalai Lama-

Så kan du hjälpa till

Den största utmaningen för de flesta som drabbas av hörselnedsättning är att hitta rätt stöd.

Här är några sätt att hjälpa till:

- Tala om för personen att du vill att hon eller han ska börja engagera sig mer med omgivningen.
- Föreslå ett hörseltest hos en audionom.
- Berätta att många framstående personer använder hörapparater, som t.ex. Bill Clinton.
- Hjälp dem genom att visa att moderna hörapparater är nätta och små genom att söka efter den senaste hörapparatstekniken på internet.
- Påminn personen om att behandling av hörselnedsättning oftast ger mycket goda resultat och att det därför inte finns någonting av förlora.
- Ge personen tid. Hörselnedsättning kan vara svårt att acceptera.
- Visa ditt stöd och ha tålamod.

Skicka hälsningar i Vi hörs

Priset för hälsningar är 10 euro för max 80 tecken (mellanslagen medräknade).

Välj något av bildförslagen och i vilket nummer av Vi hörs hälsningen ska publiceras.

Önskar du sätta in en egen liten bild tillkommer en kostnad på 5 euro på annonspriset.

Självklart kan du till ett högre pris få en större hälsningsruta.

Skicka hälsningarna och eventuella frågor till:

Svenska hörsel förbundet rf
Georgsgatan 18, 00120 Helsingfors
09 663 392
eller gita.lindholm@horsel.fi

Vi hörs utkommer enligt följande:

nummer 2 i juni, deadline 2.5.2019

nummer 3 i september, deadline 9.8.2019

nummer 4 i december, deadline 28.10.2019

1



2



3



4



5



ANNONS



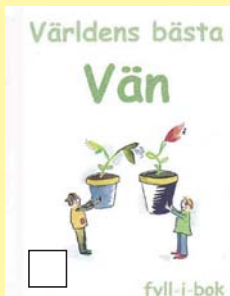
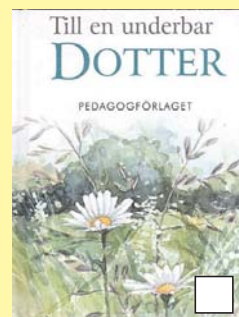
Alla Tiders kortpaket med
40 st. nya kort.

Grattis, barn, djur, tankvärda ord,
bibelspråk **Pris 22€ -35%**

Sänd in din beställning till **Sven-Erik
Syréns förlag, Norrfjärdsvägen 44,
66640 Maxmo tfn. 06-345 0190,
050-301 6598, sven-erik.s@hotmail.com**

Postporto, 10 dagars betalningstid

PRESENTBÖCKER 7,40€/st.



Namn: _____

Adress: _____

Tel: _____



Förbundets hörselseminarium hösten 2018.

Foto: Nora Strömman

Händelsekalender 2019

- 22.3 – 24.3 Kurs för personer i arbetsför ålder på Runsala i Åbo. (se sidan 32).
- 29.3 Förbundets temadag för föreningarnas styrelser, i Vasa.
- 5.4 – 7.4 EFHOH AGM (Annual General Meeting) i Zagreb, Kroatien.
- 6.4 – 7.4 Svenska hörsselförbundet rf finns med på Österbottens Stormässa i Botniahallen i Vasa.
- 26.4 Svenska hörsselförbundet rf, förbundsmöte i Tammerfors.
- 8.5 Hörsel och synkompassen på Optima i Jakobstad. Ett seminarium om forskning inom syn och hörsel samt framtidens hjälpmedel. Arrangör är TRIO-gruppen, ett samarbete mellan Svenska hörsselförbundet rf, Förbundets Finlands Svenska Synskadade rf och Svenska pensionärsförbundet rf.
- 10.5 – 11.5 Hörselrådgivarutbildning block 4/4.
- 17.5 – 19.5 Kurs angående sambandet mellan minne och hörsel, Kaisankoti i Esbo (se sidan 32).
- 3.6 Sommarsamling för hörselskadade i södra Finland, i Borgå. Svenska hörselskadade i Borgånejden rf är värd.
- 20.9 – 22.9 Må bra kurs för dig och din vän, Tallink Silja; Silja Symphony (se sidan 32).
- 8.11 – 10.11 Kurs, ”Att leva med tinnitus”, på Norrvalla i Vörå (se sidan 32).
- 16.11 – 17.11 Svenska hörsselförbundet rf, förbundskongress på Hotell Scandic Rosendahl i Tammerfors.

Kallelse

till Svenska hörselförbundet rf:s

FÖRBUNDSMÖTE

26.4.2019 kl. 11–16

på Scandic Tampere City
Tavastgatan 1, Tammerfors.

På mötet behandlas stadgeenliga ärenden.

Välkommen!

ANNONS

VÄLKOMMEN TILL VÅR NYÖPPNADE MOTTAGNING!

- ✓ Öronläkartjänst
- ✓ Hörselundersökningar
- ✓ Service och justering av hörapparater
- ✓ Försäljning av hjälpmedel och tillbehör

Gustaf Nyman - specialist inom öron-, näs- och strupsjukdomar

Heidi Nilsson och Nancy Lindfors
- audionomer, sjukskötare

Stationsvägen 1 Jakobstad • 06-7813500
info@aurix.fi

Aurix



HÖRSELTJÄNST • KUULOPALVELU

Visste du att ...

... kommunikation är nyckeln till bra relationer.

... genom att låtsas höra missar du glädjen i en sann tvåvägskommunikation där du lär dig känna en annan person.

... du kan hjälpa din närstående att gå från att förneka sin hörselnedsättning till att acceptera den genom att föreslå ett hörseltest.

... om din närstående har svårt att höra eller förstå vad du säger, kan det underlättas av att du omformulerar det du sagt i stället för att upprepa det.

... ju mera tålmodig du är desto lättare är det för din partner att slappna av och få glädje av era samtal.

... besök hos en hörselspecialist är första steget till att minska den stress, utmattning, ångest och social isolering som följer en dold hörselnedsättning.

... i det forna Kina trodde man att långa öronsribbar betydde en lång livslängd, medan tjocka öronsribbar betydde rikedom.

... blåvalen har djurvärldens starkaste läte. 155–188 dB kan blåvalen bidra med och kan höras på över 800 kilometers avstånd.

... ordet akustik kommer från grekiskan och betyder att göra sig hörd.

... låga frekvenser (basljud) går genom de flesta väggar medan höga frekvenser (diskant) studsar tillbaka.

...de gamla grekerna använde öronproppar gjorda av bivax.

hänt...



Seminarium kring hörsel och syn lockade en stor publik i Åbo.

Hörsel- och synkompassen

I januari samlades etthundrafemtio personer i Åbo för att få höra om forskning och framtid inom hörsel och syn. Deltagarna kom från hörsel-, syn- och pensionärsföreningarna i Åboland. Från Nyland var också några med. Ole Norrback hälsade välkommen.

Jaakko Salonen upplyste deltagarna om forskning inom hörsel som pågår. Ännu har man inte löst problemet med att återskapa hörselceller på människor. Misa Möller talade om hjärnrelaterade synutmaningar. Dick Lundmark informerade om framtidens hörhjälpmedel där appar i smarttelefonen får allt större användningsmöjlighet. Stina Nygård berättade om framtiden inom synhjälpmedel, teknik och att artificiell intelligens framskrider snabbt i dagens samhälle, bland annat en app som berättar vad du har framför dig. Seminariet avslutades med underhållning av Kvartetten Erna Tauro. Förutom information om all ny teknik som redan finns och som är på kommande sades det att man idag bättre skyddar sina öron för buller och att maten är bättre än förr vilket gör att öronen också mår bättre. Våra öron mådde bra, skrivtolken Viola Sundvik var fenomenal och lunch och kaffe smakade gott.

Dagen arrangerades av TRIO-gruppen, Svenska hörsel förbundet rf, Svenska pensionärsförbundet rf och Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf.



Den som lyfter blicken mot Svenska Teaterns inbertak, belönas med denna vackra syn.

Musikalen CHESS

I november och december åkte Svenska hörselskadade i Åboland rf till Svenska Teatern i Helsingfors för att se musikalen Chess. På decemberresan åkte vi tillsammans med Pargas Marthaförening rf. Chess, var en stark upplevelse, fina rollprestationer och härliga sångröster.

Att använda textningsappen i sin telefon eller att låna en apparat på teatern är bra inte bara för oss hörselskadade, utan också över språkgränserna och för "normal" hörande. Då missar man inte innebörden i alla sångnummer och "hör" vad som sägs.

Svenska teatern erbjuder textning till valda pjäser på stora scenen. Textningspråket varierar beroende på föreställningen.

Mat åt vi efter teatern på anrika Restaurang Lehtovaara, grundat år 1916 i Viborg. De flyttade till Helsingfors år 1940 och finns på samma plats alltsedan dess. Verkligt god mat och bra betjäning.

Två lyckade teaterresor med trevliga glada resenärer.

Tillsammans för det som är viktigt



Vi har glädjen att erbjuda lediga enrummare och tvårummare i Södra Haga

Välkommen hem till Kristinagården!

Vår varma och omsorgsfulla personal har en bred yrkeskompetens. Vi vet att kaffekoppen på terrassen tillsammans med vänner kan vara avgörande ibland. Vardagen hos oss handlar om livskvalitet. Motion, livsglädje och parker som lockar till promenader!

På Kristinagården bor du vackert i Södra Haga i Helsingfors – vi erbjuder både en rummare och tvårummare. Helpension ingår, dessutom erbjuder vi dig möjligheten att bygga upp individuella servicepaket där läkartjänster kan ingå.

Folkhälsan har i alla tider stått för kompetens, omsorg och engagemang. Våra värderingar sitter i ryggmärgen. Varje dag.

Hör av dig till enhetschef Catja Mantere, så berättar hon mera! E-post catja.mantere@folkhalsan.fi, tfn 050 575 8899.



KONTAKTOR OY AB

Sähköasennuksia / Myymälä • Elinstallationer / Butik

(06) 317 7900

Utredning om texttelefon-tjänsten

Kuuloliitto ry, Kuurojen Liitto ry och Svenska hörsselförbundet rf samlar in respons angående användning och behov av texttelefon-tjänsten.

Utredningen är avsedd för alla – också för dem som inte längre använder tjänsten eller aldrig har använt texttelefon-tjänsten.

För att få en uppfattning om hur texttelefon-tjänsten används i dag och om kommande behov, är Din respons viktig för oss.

Utredningen är anonym, vi samlar inte in personuppgifter. All inkommen respons behandlas konfidentiellt och rapporteras så att enskilda svar inte kan kännas igen.

Utredningens enskilda organisationers sekretesspolicy kan läsas på respektive organisations webbsidor.

Utredningen är öppen till 8.4.2019.

OBS. Den här utredningen görs för att komplettera en utredning riktad till Vakka-Suomen Puhelin OY:s nuvarande användare. Närmare information om texttelefon-tjänsten kan läsas på <https://www.vsp.fi/tekstipuhelupalvelu-2/texttelefon/>

Fyll i och returnera senast 8.4.2019 till svarsadressen på utredningsblankettens baksida sida.

Användning och behov av texttelefon-tjänsten

1. Använder du texttelefon-tjänsten?

- Ja
- Nej
- Jag känner inte till tjänsten

2. Hur ofta använder du tjänsten?

- Dagligen
- Varje vecka
- Varje månad
- Några gånger per år
- Sällan
- Aldrig

3. När använder du texttelefon-tjänsten? Du kan välja flera alternativ.

- I kontakt med myndigheter (t.ex. hälsovårdscentral, skatteverk, socialbyrå, Fpa)
- I kontakt med serviceställen (t.ex. tidsbeställning hos frisersalong, barnets daghem)
- I kontakt med hörande vänner eller släktingar
- I andra situationer, vilka _____

4. Om du inte använder texttelefon just nu, i vilka situationer kunde du tänka dig att använda den?

Du kan välja flera alternativ.

- I kontakt med myndigheter (t.ex. hälsovårdscentral, skatteverk, socialbyrå, Fpa)
- I kontakt med serviceställen (t.ex. tidsbeställning hos frisersalong, barnets daghem)
- I kontakt med hörande vänner eller släktingar
- I andra situationer, vilka _____

5. Har du tidigare använt texttelefon, men slutat använda tjänsten?

- Ja, jag har slutat använda tjänsten
- Jag har inte slutat använda tjänsten, använder den fortsättningsvis

6. Om du tidigare använde tjänsten men inte använder den nu längre, varför slutade du använda den? Du kan välja flera alternativ

- Jag behöver den inte, tar kontakt på annat sätt
- Jag kan inte registrera mig / Registreringen misslyckades
- Det finns tekniska problem i tjänsten
- Man måste köa för tjänsten
- Har ingen texttelefonenhet
- Annan orsak, vilken? _____

7. Hur viktig är texttelefon-tjänsten för dig?

- Mycket viktig, varför? _____
- Ganska viktig, varför? _____
- Inte särskilt viktig, varför? _____
- Behöver inte texttelefon-tjänsten

8. Vilket språk använder du?

- Finskt teckenspråk
- Finlandssvenskt teckenspråk
- Finska
- Svenska
- Annat, vilket? _____

9. Kön

- Kvinna
- Man
- Jag vill inte berätta

10. Ålder

- Under 18 år
- 18–40 år
- 41–64 år
- Över 65 år

11. Var bor du?

- Stor stad
- Liten eller medelstor stad
- På landet (glesbygden)



**SVENSKA
HÖRSELFÖRBUNDET**

Svenska hörselförbundet rf
Georgsgatan 18, 00120 Helsingfors

Mottagaren
betalar
portot

Svenska hörselförbundet rf
KOD 5014254
00003 SVARSFÖRSÄNDELSE

Noterat

Sveriges nya jämställdhetsminister

Hörselskadade Åsa Lindhagen är ny jämställdhetsminister i Sverige.

Erfarenheterna som hörselskadad ser Åsa Lindhagen som en tillgång i sitt uppdrag. Hon tror att de egna erfarenheterna av att ha en hörselnedsättning och använda hörapparater kan vara till nytta för henne som politiker och att hon har en bättre förståelse för att människor är olika och har helt olika behov.

Åsa Lindhagen är barndomshörselskadad, men skaffade hörapparater först när hon var över 30 år.

Åsa Lindhagen var tidigare socialborgarråd i Stockholm. Som jämställdhetsminister får hon nu ansvar även för frågor som rör diskriminering.

Publicerad: 21 januari 2019.

Källa: *HRF.se/nyheter*

Tolksituationen förbättrades 2018

Enligt ett pressmeddelande från FPA 8.2.2019 gjordes år 2018, 164 000 beställningar till tolktjänsten för personer med funktionsnedsättning. Det är åtta procent mera än 2017. Till 148 000 beställningar, alltså nittiofem procent av alla beställningar, lyckades man hitta tolk. Tjänsten fungerade bättre särskilt för kunder med talskada.

År 2018 fick kunder med hörselskada en tolk till 97 % av beställningarna. Kunder med talskada fick tolk till 93 % och kunder med syn- och hörselskada till 95 % av beställningarna. Svenskspråkiga kunder fick en tolk till 92 % av beställningarna.

Av alla 164 000 beställningar gjorde kunder med hörselskada 88 000, kunder med talskada 49 000 och kunder med syn- och hörselskada 27 000 beställningar.

År 2018 hade 6 200 personer rätt till tolktjänst, av vilka 3 500 använde tjänsten. Största delen, 2 300 kunder, har hörselskada, medan 850 har talskada och 280 syn- och hörselskada. Antalet hörsel- och syn- och hörselskadade kunder ändrades inte nämnvärt. Däremot ökade antalet kunder med talskada med åtta procent. En kund räknas som användare om han eller hon använder tjänsten minst en timme per år.

Källa: *FPA Pressmeddelande, publicerat 08.02.2019*

Hjärnan krymper när du hör sämre

En hörselnedsättning kan leda till att vissa delar av hjärnan minskar i volym. De områden av hjärnan som specifikt påverkas är nätverk av nervceller som deltar i kognitiv kontroll, planering av rörelse, igenkänning av personer och lagring av långtidsminnen.

Det visar forskning som utförts av Linköpings universitet, i samarbete med forskare från Australien och en biobank i England, där man samlat fakta från över 500 000 britter som följts under många år.

Hörselnedsättning påverkar de resurser som hjärnan har för att klara av att bearbeta tal under svåra lyssningsförhållanden, till exempel i bullriga miljöer. Ljudet tas upp av örat, hjärnan förstår det som ett språkljud och orden tas fram ur långtidsminnet. Om man har en hörselnedsättning eller befinner sig i en bullrig miljö måste hjärnan ta till andra metoder för att förstå ofullständiga ljud. Hörseln stöttas då av arbetsminnet.

Källa: *hörselnytt, www.apress.se*

MINNE OCH HÖRSEL

Tidpunkt: 24–26.5.2019

Plats: Esbo, Kaisankoti

Pris: 60€ per person

Målgrupp: Personer med nedsatt hörsel

Program: Hur man som hörselskadad kan ta hand om sin hörsel och förebygga risker för försämrat minne. Kopplingen mellan hörsel och minne, föreläsningar om hörseln och hörselskador, hörhjälpmedel, motion och välmående.

Anmälning: Genom att fylla i anmälningsblanketten på sidan 33 eller den elektroniska anmälningsblanketten på www.horsel.fi

Sista anmälningsdagen är 9.4.2019



Bild: Kaisankoti

Kaisankoti i Esbo

MÅ BRA KURS FÖR DIG OCH DIN VÄN

Tidpunkt: 20–22.9.2019

Plats: Tallink Silja; Silja Symphony

Pris: 60€ per person

Målgrupp: Vuxna personer med hörselnedsättning och deras partner, vän eller syskon

Program: Föreläsningar medan fartyget är i hamn. Vi njuter av båtresan och gör ett studiebesök på lördagen i Stockholm. Vi jobbar för att få ett verktyg för att lindra vår tinnitus. När programmet är klart sätts det upp på Svenska hörsselförbundet rf:s webbsida, www.horsel.fi

Anmälning: Genom att fylla i anmälningsblanketten på sidan 33 eller den elektroniska anmälningsblanketten på www.horsel.fi

Sista anmälningsdagen är 12.8.2019



Bild: Norrvalla

Folkhälsans hus i Norrvalla

TINNITUSKURS, ”ATT LEVA MED TINNITUS”

Tidpunkt: 8–10.11.2019

Plats: Norrvalla i Vörå

Pris: 60€ per person

Målgrupp: Vuxna personer som har tinnitus och ofta också hörselnedsättning.

Program: Vi jobbar för att få ett verktyg för att lindra vår tinnitus. När programmet är klart sätts det upp på Svenska hörsselförbundet rf:s webbsida, www.horsel.fi

Anmälning: Genom att fylla i anmälningsblanketten på sidan 33 eller den elektroniska anmälningsblanketten på www.horsel.fi

Sista anmälningsdagen är 30.9.2019



Har du frågor angående kurserna
kontakta: Siw Östman, 044 533 39 47
eller siw.ostman@horsel.fi.

ANMÄLNINGSBLANKETT

<input type="checkbox"/>	Minne och hörsel, 24-26.5.2019
<input type="checkbox"/>	Må bra kurs för dig och din vän, 20-22.9.2019
<input type="checkbox"/>	Tinnituskurs 8-10.11.2019
<input type="checkbox"/>	_____

Personuppgifter	Namn	
	<input type="checkbox"/> Kvinna	Födelsedatum
	<input type="checkbox"/> Man	
	Adress	
	Postnummer	Postadress
	E-post	
Telefon		
Sysselsättning	<input type="checkbox"/> Studerande	<input type="checkbox"/> Sjukskriven
	<input type="checkbox"/> I arbete	<input type="checkbox"/> Pensionär
	<input type="checkbox"/> Arbetslös	<input type="checkbox"/> Deltidspensionär
Uppgift om hörselskada	Jag har:	
	<input type="checkbox"/> Tinnitus <input type="checkbox"/> Ménières sjukdom <input type="checkbox"/> Bullerskada <input type="checkbox"/> Kokleaimplantat <input type="checkbox"/> Kristallsjuka <input type="checkbox"/> Otoskleros <input type="checkbox"/> Åldersrelaterad hörselnedsättning <input type="checkbox"/> Ingen hörselskada	<input type="checkbox"/> Medfödd hörselskada <input type="checkbox"/> Jag är ljudöverkänslig
Berätta om hur hörselskadan påverkar ditt dagliga liv		

Uppgifter om hörhjälpmedel	Använder du hörapparat? <input type="checkbox"/> Ja, en <input type="checkbox"/> Ja, två <input type="checkbox"/> Nej
	Använder du andra hörhjälpmedel? Vilka?
Önskemål	Vilka förväntningar har du på kursen?
Övrigt	Annat relevant som du tycker kursledarna borde veta:
	Specialdiet, allergier
Underskrift	Datum och underskrift

Alla uppgifter behandlas konfidentiellt.

Vänligen observera att man betalar hela kursavgiften om annulleringen görs senare än två veckor före kursens start och läkarintyg inte skickats till kansliet.

Blanketten skickas till:

Svenska hörsel förbundet rf
 Georgsgatan 18
 00120 Helsingfors
 eller siw.ostman@horsel.fi

Förbundet har följande medlemsföreningar:

Helsingforsregionens hörsselförening rf

Lokal: Tölögatan 10 B 9, 00100 Helsingfors
www.helsingfors.horsel.fi,
e-post: helsingfors.horsel@gmail.com
Ordf. Harriet von Koskull
tfn 050 522 7841
e-post: halle.koskull@gmail.com

HiA – Hörselskadade i arbetslivet rf

www.hia.horsel.fi
Ordf. Siw Östman
Stocksundsvägen 11, 65610 Korsholm
tfn 050 532 7440
e-post: siw@ostmans.net

Hörsselföreningen i Karlebynejden rf

Ordf. Bo-Henry Simell
Terassgränd 1 A 8 67100 Karleby
tfn 050 562 4369
e-post: bo.simell@anvianet.fi

Hörsselföreningen i Västnyland rf

www.vastnyland.horsel.fi
Ordf. Erik Munsterhjelm
Alsättragatan 31, 10300 Karis
tfn 040 830 5231
e-post: erik.munsterhjelm@gmail.com

Svenska hörselskadade i Borgånejden rf

www.borganejden.horsel.fi
Ordf. Juhani Sjöström
Gamla Kvarnvägen 5, 07130 Andersböle tfn
040 5314 701
e-post: juhani.sjostrom@pp.inet.fi

Svenska hörselskadade i Nykarlebynejden rf

Sekr. Gunnar Enlund
tfn 050 022 3814
gunnar.enlund@multi.fi

Svenska hörselskadade i Vasanejden rf

www.vasasvenska.horsel.fi
Ordf. Bjarne Sjöblom
Vallonvägen 2 B 9, 65610 Korsholm
tfn 050 558 1407
e-post: bjarne.sjoblom@netikka.fi

Svenska hörselskadade i Åboland rf

www.aboland.horsel.fi
Ordf. Birgitta Kronberg
Tennbyvägen 28 bost 26, 21600 Pargas
tfn 02 458 4189
e-post: birgitta.kronberg46@gmail.com

Sydösterbottens hörsselförening rf

www.sydoesterbotten.horsel.fi
Ordf. Ulla Holmberg
Kyrktåget 2 A 3, 64200 NÄRPES
tfn 050 530 7697
e-post: ulla.holmberg@qnet.fi

Understödjande medlemmar:

Batteriservice EGIL, www.egil.fi
Sata-Kuulo, www.satakuulo.fi
Widex Akustik Oy, www.widex.fi

Förbundsstyrelse år 2017–2019

Förbundsordförande:

Mikaela Nylander, Borgå

Styrelsemedlemmar:

Lars Hedman, Jakobstad
Christina (Titi) Rolin, Kyrkslätt
Bodil Selenius, Tenala
Sven Tåg, Kristinestad

Suppleanter:

Lena Wenman, Helsingfors
Johan Wikström, Helsingfors



SVENSKA
HÖRSELFÖRBUNDET

Du kan understöda förbundets verksamhet

med en inbetalning på vårt konto

Aktia IBAN FI83 4055 1020 1134 31, BIC HELSFIHH
använd referensnummer 200635 vid inbetalning



Posti Green



*Glad Påsk!
önskar
Vi hörs redaktionen*